

Christina Lään

www.loovustuba.ee

LOOVUSE TOETAMINE LÄBI KÄELISE TEGEVUSE

(Esitlus lastetööde näidiste ja erinevate tehnikatega)

Kokkuvõte:

- a) Loovuse mõiste ja liigid
- b) Õpiloovus ja kunstiline loovus
- c) Loovad tegevused

Soovitav kirjandus:

Cropley, A (2003) Creativity in education and learning. Taylor and Francis Group.

Lisamaterjal ja ülesanded lastele leiata:

www.loovustuba.ee

www.loovustuba.blogspot.com

Tänapäeval on loovusest saanud tavaline asi, millest räägitakse erinevas kontekstis – ja see on hea.

Aastakümneid on oldud seisukohal, et loovus on kogum isiksuseomadusi, mis võimaldavad tal probleeme uutviisi lahendada. Nüüdisajal räägitakse, et loovus on selliste uudsete ideede, toodete, seadmete või kunstiteoste loomine, mis meie elu edendavad.

Termin loovus hõlmabki enamasti kahte tähendust:

1. loomine, kui tegevus
2. looming kui loomeprotsessi tulemus

Mõlema osa toimimise edukust mõjutavad isiksuse omadused ja tema motivatsioon.

Loovuse määratlused hõlmavad enamasti nelja asjaosalist: inimest, protsessi, tulemust ja keskkonda. Laste ehk õpilaste puhul on oluline eristada õpiloovuse mõistet, mis on vajalik selleks, et teha vahet loova väljenduse tekkimise ja igapäevaelus avalduva loometulemuse vahel. Õpiloovus hõlmab isiksusele endale uudsete ja tähenduslike kogemuste, tegevuse ja sündmuste tõlgendamist, isiklike teadmiste loomist ja arusaamade kujundamist sõltuvalt konkreetsest sotsiaalkultuurilisest kontekstist. Õpetajatel tulekski asetada rõhk enda erialase loovuse arendamisele viisil, mis tagaks nii õpetajate kui ka õpilaste õpiloovuse ja argiloovuse teadvustamise.

Kõigil lastel on loov potentsiaal.

Õpetaja vastutab lapse võimete sh loovate ja erivõimete arendamise eest. Laste loovuse arendamine tähendab eelkõige nende eneseteostuse ressursside avardamist: meie õpitavad teadmised ja oskused vananevad kiiresti, seetõttu peaks õppe- ja kasvatustegevuse kaudu arendama mõtlemise paindlikust, uuele avatust, kohanemisvõimet, elu väljakutsete ja stressiga toimetulekut, vaimse tervise hoidmist.

Loovust arendava õpikeskkonna tunnused: a) laste loovaid töötulemusi tunnustatakse; b) aega kasutatakse oskuslikult; c) lastele antakse võimalus kontsentreeritult töötada aja jooksul ja seejärel aega mõtiskleda, diskuteerida; d) tehakse koostööd loovate inimeste ja keskkondadega väljaspool õppeasutust.

Ehkki loovus on paljuski üldine ja universaalne võime ja suutlikkus, on selle rakendamise viisid ja

võimalused vadmõistete erinevad. Kunstiõpetusega on esmapilgul lõbusad lood, kuna loovus peaks olema kunsti kui sellise orgaaniline osa. Nimetagem seda siis kunstiliseks loovuseks – võimeks, mille abil jõutakse eelkõige väärtuslike kunstiliste tulemusteni, mitte aga uue taimesordi loomiseni. Kunstiline loovus on olemuslikult seotud vabaduse mõiste ning loomuliku eneseväljendusega.

Kõige ehedamal kujul näeme seda väikeste laste kunstitöodes. Kuid ka nende töödes peavad ürgne tung ja tahe kohtuma üldtuntud kultuuriliste märkide ja mudelitega, mis võimaldavad lapsel edastada oma sõnumeid. Esimest poolt saab kunstiõpetus vaid lubada ja soodustada, alles teises osas on võimalik midagi ka konkreetselt õpetada.

Et loovus saaks toitu, on vaja ka uusi teadmisi:

LOOVAD MÄNGUD JA KÄELINE TEGEVUS (valik ülesandeid slaidimaterjalist).

- Asjade otsimise mäng (vanus 1-7a)
- Puuoksa graafika (vanus 1-7a)
- Kivikuju (vanus 1-7a)
- Kivimosaiik (vanus 3-7a)
- Kollaaz ja sõrmemängud (vanus 2-7a)
- Liimivaba kleepetöö (vanus 1-7a)
- Materjalitunnetus ja kevad (vanus 1-7a)
- Materjalitrükk (vanus 3-7a)
- Mängud toiduga: kartuli ja porganditrükk, sibula ja lillkapsa mustrid (vanus 1-7a)
- Pisiplastika taigakausis: soolataigna võimalused (vanus 1-7a)
- Käbiloomad ja kaisud (vanus 1-7a)
- Puu ja tema sõbrad: oksad, lehed, tüvi, koor, õied. (vanus 1-7a)
- Uued tuuled kuulimaalis (vanus 3-7a)
- Monotüüpia uudised (vanus 1-7a)
- Plaksumäng ja vahupoisid (vanus 1-7a)
- Materjalitunnetus maalil: materjali valik (vanus 1-7a)

jne. Jne. slaidimaterjal erinevatest töödest ja harjutustest jätkub